

Reprezentativnost evropských organizací sociálních partnerů: chemické odvětví

Shrnutí

Úvod

Cílem této studie je poskytnout nezbytné informace na podporu odvětvového sociálního dialogu v chemickém odvětví. Cílem série studií reprezentativnosti nadace Eurofound je určit příslušné národní a nadnárodní organizace sociálních partnerů v oblasti pracovněprávních vztahů ve vybraných odvětvích. Studie tedy určuje příslušné vnitrostátní organizace sociálních partnerů v chemickém odvětví za použití přístupu shora dolů (uvedením členů evropských organizací) a přístupu zdola nahoru prostřednictvím sítě evropských dopisovatelů nadace Eurofound.

Vnitrostátní odvětvové organizace jsou zahrnuty do této studie, pokud se pravidelně účastní kolektivního vyjednávání a/nebo jsou přidruženými členy některého odvětvového evropského obchodního nebo pracovního sdružení na seznamu evropských organizací sociálních partnerů konzultovaných podle článku 154 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), který vede Evropská komise, a/nebo se účastní odvětvového evropského sociálního dialogu.

Definice odvětví

Pro účely této studie je chemické odvětví definováno podle statistické klasifikace ekonomických činností v Evropském společenství (NACE), aby se zajistila mezinárodní srovnatelnost zjištění. Konkrétněji je chemické odvětví vymezeno kódy 20, 21 a 22 klasifikace NACE (Rev. 2). Jedná se o tyto činnosti: 20 Výroba chemických látek a chemických přípravků, 21 Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků, 22 Výroba pryžových a plastových výrobků.

Podle této definice organizace uvedené na seznamu Evropské komise jako organizace sociálních partnerů konzultované podle článku 154 SFEU zahrnují

konfederaci odborových svazů IndustriAll na straně zaměstnanců a Skupinu evropských zaměstnavatelů v chemickém průmyslu (ECEG) na straně zaměstnavatelů.

Zastupování zájmů na vnitrostátní úrovni

V chemickém odvětví převládá ve 22 členských státech EU na straně zaměstnanců pluralistický systém sdružování. Celkem bylo v odvětví zjištěno 75 odborových svazů. Situace je roztržštěná: v šesti zemích existuje v odvětví jeden odborový svaz, v jedenácti zemích dva, v pěti zemích byly zjištěny tři a šest zemí má v tomto odvětví čtyři nebo více odborových svazů.

Celkem bylo v odvětví zjištěno 57 organizací zaměstnavatelů: v osmnácti zemích existuje pouze jedna organizace zaměstnavatelů, ve dvou zemích dvě organizace zaměstnavatelů, ve třech zemích tři organizace zaměstnavatelů a tři země mají čtyři nebo více organizací zaměstnavatelů. Na straně zaměstnavatelů tedy pluralistický systém sdružování existuje v menší míře.

Pokud jde o vymezení oblasti působnosti, existují mezi odborovými svazy a sdruženími zaměstnavatelů rozdíly. V případě odborových svazů převládá dílčí překrývání (49%) a překrývání (41%). V případě organizací zaměstnavatelů je oblast působnosti obvykle užší. Nejrozšířenějším modelem z hlediska oblasti působnosti je tedy segmentace (39%).

Míra odvětvové hustoty v případě odborových svazů je k dispozici pro 44 ze 75 případů. Statistiky ukazují, že více než polovina odborových svazů, pro něž jsou k dispozici informace, vykazuje nízkou nebo velmi nízkou odvětvovou hustotu (méně než 10%).

Odvětvová hustota se mezi jednotlivými zeměmi značně liší. Severské země vykazují relativně vysokou odvětvovou hustotu, zatímco většina členských států, které přistoupily po roce 2004, vykazuje nízkou odvětvovou hustotu (méně než 10 %).

Odvětvová hustota organizací zaměstnavatelů je nízká, přičemž pouze tři organizace zaměstnavatelů dosahují odvětvové hustoty z hlediska společností, která přesahuje 40 %. V případech, kdy jsou k dispozici informace o obou typech hustoty, je odvětvová hustota společností obvykle nižší než hustota z hlediska zaměstnanců. To by mohlo naznačovat mírně vyšší tendenci ke sdružování u větších společností v porovnání s jejich menšími protějšky.

Pokud jde o pokrytí kolektivním vyjednáváním v daném odvětví, situace se v jednotlivých zemích značně liší. Skupina dvanácti zemí z 22 zemí s dostupnými údaji vykazuje vysoké míry pokrytí kolektivním vyjednáváním překračující 80 %. Druhá skupina šesti zemí vykazuje míry pokrytí kolektivním vyjednáváním, které se pohybují v rozmezí od 40 % do 70 %. Konečně třetí skupina čtyř zemí vykazuje míry pokrytí kolektivním vyjednáváním nižší než 20 %. Nejsilnějším faktorem, který vysvětluje vysoké míry pokrytí kolektivním vyjednáváním, je převaha vyjednávání s více zaměstnavateli. Obdobně převaha vyjednávání s jediným zaměstnavatelem vysvětluje nejnižší míry pokrytí.

Zastupování zájmů na evropské úrovni

IndustriAll Europe má 43 přímých členů ve 23 posuzovaných zemích a všechny se účastní kolektivního vyjednávání v odvětví. Navíc všechny odborové svazy náležející ke konfederaci IndustriAll Europe pokrývají dané odvětví ve všech regionech svých zemí, s výjimkou CNE-GNC a LBC-NVK v Belgii, které působí pouze v některých regionech.

Konfederace ECEG má v rámci odvětví osmnáct členů v osmnácti zemích. Sedmnáct organizací zaměstnavatelů náležejících ke konfederaci ECEG se účastní odvětvového kolektivního vyjednávání. Všechny organizace zaměstnavatelů náležející ke konfederaci ECEG však pokrývají dané odvětví ve všech regionech svých zemí, s výjimkou SCHP ČR (v České republice), který působí pouze v některých regionech.

Další organizace na evropské úrovni

Na straně zaměstnanců existuje kromě IndustriAll Europe ještě několik evropských organizací. Existují čtyři evropské organizace, které pokrývají nejméně tři země: Evropská federace odborových svazů veřejných služeb (EPSU), Evropská federace odborových svazů v potravinářství, zemědělství a cestovním ruchu (EFFAT), Uni Europa a Evropská federace řídicích pracovníků v chemickém průmyslu a příbuzných odvětvích (FECCIA). Federace EFFAT je přítomna v pěti zemích, zatímco federace EPSU, Uni Europa a FECCIA jsou přítomny ve třech zemích. Přítomnost těchto organizací odráží překrývající se oblasti působnosti mnoha odborových svazů, neboť se neprofilují v tom smyslu, že by přitahovaly svazy náležející k chemickému odvětví. Výjimkou je FECCIA, která tvrdí, že přitahuje řídicí pracovníky z chemického odvětví.

Pokud jde o organizace zaměstnavatelů, existují dvě evropská sdružení, která pokrývají nejméně tři země: Evropská rada chemického průmyslu (CEFIC) a Evropská federace farmaceutických společností a asociací (EFPIA). Na základě přístupu zdola nahoru jsou tyto evropské organizace, které tvrdí, že přitahují společnosti z chemického odvětví, přítomny ve třinácti zemích (CEFIC) a v pěti zemích (EFPIA). Dlužno poznamenat, že CEFIC je odborovým sdružením, které se zabývá jinými zájmy, než jsou zájmy související s pracovněprávními vztahy. Přístup zdola nahoru však možná podcenil počet organizací náležejících k federaci CEFIC. Federace CEFIC je totiž přítomna ve 22 zemích EU.

Závěry

Analýzy chemického odvětví v EU-28 vycházející z přístupu shora dolů a zdola nahoru ukazují, že IndustriAll Europe na straně zaměstnanců a ECEG na straně zaměstnavatelů by měly být považovány za nejdůležitější zástupce zaměstnavatelů a zaměstnanců v tomto odvětví v rámci celé EU.

Další informace

Zprávu „*Representativeness of the European social partner organisations: Chemical sector*“ (Reprezentativnost evropských organizací sociálních partnerů: chemické odvětví) naleznete na adrese <http://bit.ly/1rWUTw9>

V případě zájmu o další informace se prosím obraťte na Petera Kerckhofse, výzkumného pracovníka, na adrese pke@eurofound.europa.eu